

Základní škola a Mateřská škola Jestřebí, příspěvková organizace,  
471 61 Jestřebí 105  
tel. 487 877 328, 487 877 229

# MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

*č.j.:171/17  
platný od 4. 9. 2017*

školní rok 2017/2018

*Škola, která baví*

[skola@zsjestrebi.cz](mailto:skola@zsjestrebi.cz)

WWW.ZSJESTREBI.CZ

## Charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Jestřebí, příspěvková organizace je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Škola je situována ve dvou obcích, Provodín a Jestřebí v zástavbě rodinných domků. Kromě těchto dvou obcí školu navštěvují i žáci z Chlumu, Pavlovic, Újezdu, Drchlavy, ze Zahrádek a ze Srní, pro tyto žáky je škola dobře dopravně dostupná. První, druhá a třetí třída je umístěna v Provodíně, zde je také k dispozici školní družina, ostatní třídy jsou umístěny v Jestřebí. Součástí budovy v Provodíně je i tělocvična, tělesná výchova v Jestřebí probíhá v sokolovně, kterou spravuje Obecní úřad Jestřebí. Stravování žáků v Provodíně zajišťuje jídelna Mateřské školy Provodín, stravování v Jestřebí probíhá v budově mateřské školy, která je součástí organizace. V jestřebské budově je také školní dílna a kuchyňka.

Mezi rizikové prostředí ve škole patří toalety a šatny. Zmírnění rizikovosti u těchto prostředí se pokoušíme zajistit důslednými dohledy pedagogických pracovníků a přesně stanovenými pravidly pro žáky školy. Žáci jsou vedeni k důslednému dodržování školního řádu, klima školy sledují všichni pedagogové a třídní učitelé. Na škole pracuje již dlouhodobě „Školní parlament“.

V rámci parlamentu se scházejí zástupci žáků a účastní se ho i metodik prevence rizikového chování a zástupce vedení školy.

Každoročně škola organizuje různé akce, např. plavecký kurz pro žáky prvního stupně, lyžařský kurs pro žáky druhého stupně, školní jarmark, pravidelné třídnické hodiny, tematické společné projektové dny, cílené třídní workshopy na stmelení kolektivu.

Pořádáme akce pro předškoláky místních školek pro snadnější přechod do 1. třídy. Kurzy společného plavání, předškolní dílničky s budoucí paní učitelkou, vítání do 1. třídy.

Celkem školu navštěvuje 120 žáků (údaj k 1. 9. 2017; počet se může změnit). Do školy byli úspěšně začleněni i žáci jiné národnosti a žáci s řízenou inkluzí. Letošní školní rok zaměstnává škola také 3 pedagogické asistentky, které pomáhají učitelům žáků s autismem v první a sedmé třídě a žákům ohroženým školním neúspěchem. Na škole fungují dvě oddělení školní družiny, ve kterých tráví po vyučování čas někteří žáci I. a II. stupně. V rámci školní družiny mají žáci možnost účastnit se různých výletů a sportovních her.

Škola nabízí velké množství zájmových útvarů – celkem přes 20 kroužků z různých oborů, a tak mají na obou pracovištích základní školy žáci v době po skončení školního vyučování možnost navštěvovat nabízenou zájmovou činnost prakticky každý den v týdnu.

## **Preventivní program školy**

Minimální preventivní program (MMP) je zaměřen především na zdravý vývoj každého žáka a prevenci rizikového chování – kouření, alkoholismus, doping, gamblerství, drogová závislost, promiskuita, přenosné pohlavní choroby, záškoláctví, šikana, kyberšikana, agrese, kriminalita, delikvence, xenofobie, rasismus, antisemitismus, netholismus („virtuální drogy - závislost na sledování TV či na počítači, internetu apod.), gambling, sekty, podléhání módním trendům. Dále je zaměřen na rozpoznání a zajištění včasné intervence hlavně v případech týrání a zneužívání dětí, v případech domácího násilí a poruch příjmu potravy (bulimie, anorexie). Snaží se rozvíjet sociální dovednosti žáků, práci v kolektivu, komunikaci a spolupráci u různě starých žáků, odpovědnost za jejich chování a z toho vyplývající následky.

### **Cíle programu:**

- předcházet vzniku rizikového chování
- zvyšovat odolnost dětí vůči možnostem projevů rizikového chování
- sociální adaptace
- vytváření přátelského kolektivu mezi žáky (třída, škola), vytváření důvěrné atmosféry mezi žáky a učiteli, mezi vrstevníky i žáky z ostatních ročníků
- vedení žáků k odpovědnosti (za své činy a chování, jednání ostatních, majetek)
- zvládání krizových situací, stresu, působení sociálního tlaku
- seberealizace žáka během vyučování nebo po vyučování (mimoškolní aktivity, družina, kroužky zájmové činnosti, příprava na školní jarmark, mimoškolní akce,...)
- škola pomáhá žákům při profesionální orientaci (volba povolání)
- informovanost učitelů, žáků i jejich rodičů
- spolupráce škola – rodina
- spolupráce s ostatními školami – různé soutěže (např. sportovní, literární,..)
- spolupráce škola – obec, policie
- řešení problémových situací
- nenásilné řešení krizových situací (žák – žák)
- právní aspekty rizikového chování
- mezilidské vztahy – lidská práva, práva dítěte, seznámení s Úmluvou o právech dítěte
- využívání skupinových forem práce během výuky
- snaží se formovat právní vědomí žáků, morální a mravní hodnoty, toleranci a empatii

- provázanost 1. a 2. stupně
- zapojovat do realizace MMP i ostatní vyučující
- nabídka přitažlivých volnočasových aktivit

### **Krátkodobé cíle programu:**

- Podporovat pozitivní využívání informačních technologií, bezpečné chování na internetu – kyberšikana
- Způsoby odmítání návykových látek, důsledky užívání cigaret a lehkých drog – zejména marihuany
- Minimalizovat agresivní chování, násilí mezi žáky

### **Plán konkrétních preventivních aktivit**

- nutnost systematického **vzdělávání** pedagogických pracovníků v metodikách preventivní výchovy, v technikách pedagogické preventivní práce, nácviky praktických psychologických a sociálně psychologických dovedností, techniky rozvíjení osobnosti, metody vytváření pozitivních vztahů mezi žáky a řešení problémových situací
- systémové zavádění **etické a právní výchovy, výchovy ke zdravému životnímu stylu**, oblastí preventivní výchovy do výuky
- uplatňování různých forem a metod působení na jednotlivce a skupiny dětí a mládeže, zaměřeného na **podporu rozvoje jejich osobnosti a prosociálního chování**
- vytváření podmínek pro **smysluplné využití volného času** dětí a mládeže
- **spolupráce s rodiči** a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu
- průběžné **sledování** konkrétních podmínek a **situace** ve škole či školském zařízení z hlediska rizik výskytu patologických jevů a uplatňování různých forem a metod umožňujících **včasné zachycení ohrožených** dětí a mladistvých
- diferencované **uplatňování preventivních aktivit** a programů speciálně zaměřených na jednotlivé rizikové skupiny dětí a mládeže

- poskytování poradenských služeb a zajišťování poradenských služeb specializovaných poradenských a preventivních zařízení pro žáky, rodiče a pedagogy

### **Krizový plán školy**

- V případě náhlé krizové situace se zaměstnanci školy soustředí na zabezpečení zdraví žáků, případně na ochranu jejich majetku, své postupy volí s ohledem na specifika vzniklé situace s cílem oddělit nebezpečný prostor od bezpečného prostoru. V případě vzniku krizové situace zaměstnanci školy vždy neprodleně uvědomí nadřízeného nebo jiného pracovníka, který zprostředkuje pomoc.

- V případě podezření na zneužívání návykových látek: provést diskrétní šetření a pohovor se žákem
- Při důvodném podezření: a) škola okamžitě kontaktuje rodiče event. zákonné zástupce b) při podezření na požití vyzvat žáka ve spolupráci s PČR k orientační zkoušce c) při negativní a nespolupracující reakci rodiny škola uvědomí odbor sociálně právní ochrany dítěte
- Při průkazném zjištění návykových látek ve škole nebo v případě, že žák je prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) v době vyučování ředitel školy nebo pracovník školy:
  - a) Ve spolupráci s PČR vyzvat žáka k orientační zkoušce b) kontaktuje zdravotnické zařízení a zároveň uvědomí rodiče, popř. zákonné zástupce c) uvědomí odbor sociálně právní ochrany dítěte
- V případě dealerství nebo podezření na porušení § 201 trestního zákona (ohrožení výchovy mládeže) nebo zanedbání povinné výživy: a) škola uvědomí odbor sociálně právní ochrany dítěte b) škola oznámí věc Policii ČR

### **Riziková místa školy**

- Šatna, toalety, chodby, cesta do školní jídelny, školní jídelna, tělocvična, autobusová zastávka u školy.

## **Realizace programu:**

### **1. stupeň**

Při vstupu do školy je nutné věnovat větší pozornost vytváření pozitivního školního klimatu nejen mezi žáky samotnými, ale i mezi nimi a učiteli. Pro vytvoření tohoto klimatu je důležité vzájemné poznání žáků a pedagogů. V první třídě je důležité společné stanovení a zažití pravidel mezi žáky a učiteli, dbá se na rozvíjení zdravého sebevědomí žáků a na vnímání odlišností mezi žáky. Žáci také rozvíjí za pomoci pedagogů své schopnosti komunikovat a řešit problémy.

Tematické celky oblasti Člověk a společnost, Čj, prvouky, Př, VV, HV, TV a vlastivědy jsou zaměřeny na zdraví, hygienu, režim dne, pracovní návyky, odpočinek, cviky proti únavě a stresu, správné držení těla, informace o lidském těle, chování mezi členy rodiny, základní informace z oblasti sexuální výchovy, dopravní výchovu, první pomoc, nácvik odmítnutí – „umění říci NE“ v souvislosti nejen s drogovou problematikou.

Výchova proti šikaně vyplývá ze stálého stmelování třídního kolektivu díky společným akcím (projektové dny, plavání, výlety, exkurze, soutěže, nácvik na školní jarmark,...), ze začlenění slabších žáků do kolektivu.

Učitelé dbají na správné dodržování zdravého životního stylu (pitný režim, skladba stravy,...). Podporují pozitivní aktivity u dětí (kroužky, záliby). Nadále mají žáci možnost trávit velké přestávky za příznivého počasí na školní zahradě.

Na prvním stupni působí výchovný poradce (PaedDr. Lubomír Kašpar), který má na starosti I. i II. stupeň školy.

Velmi důležitá je spolupráce s rodiči! Někteří třídní učitelé pořádají třídní schůzky formou 'tripartity', tj. osobní schůzka rodičů, žáka a učitele, kde je čas konkrétně probrat individuálně každého žáka a probrat s rodiči možnou spolupráci při výuce.

### **2. stupeň**

Během výuky na druhém stupni se neustále pracuje na prohlubování vzájemných vztahů, upevňování třídního kolektivu (díky společným akcím, např. projektové dny, výlety, exkurze, lyžařský kurz, příprava školního jarmarku atd.), vypořádání se s neúspěchem a krizovými situacemi. Na různých modelových situacích nacvičují žáci odmítnutí - „umění říci NE“ v souvislosti nejen s drogovou problematikou.

I zde je důležitá spolupráce školy a rodiny. Např. na víkendových pobytech, velikonočních a vánočních dílničkách, Dnech otevřených dveří, vánoční akademie, školní jarmark...

Žáci celé školy se řídí pravidly školního řádu<sup>1</sup>. Dbá se na spolupráci v mezipředmětových vztazích (Vko, Vkz, Tv, Vv, Hv, Př, Ch, D).

Vko (6.- 9. ročník.):

Pravidla uvnitř třídního kolektivu a školy, práva a povinnosti, zvládání krizových situací, utváření morálních hodnot, drogy, umění říci NE nejen v souvislosti s drogovou problematikou – modelové situace zaměřené na nácvik, návykové látky, pohlavní choroby, těhotenství, civilizační choroby, hygiena, party a jejich vliv na chování dětí, sekty, šikana, agrese, xenofobie, gamblerství, rasismus, kriminalita, zdravá výživa (hodnota potravin, jak zdravě hubnout, anorexie, bulimie a jejich dopad na psychiku jedince,..), duševní hygiena – únava, stres, aktivní pohyb atd., rodina a její význam, chování při mimořádných událostech – teroristický útok, povodně, požáry,.., vliv mediální reklamy, shromažďování zpráv ze sdělovacích prostředků, internetu, event. populárně-naučné literatury.

Vkz (7.a 8.roč.)

Zdravý životní styl, výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování, poruchy příjmu potravy (bulimie, anorexie), prevence sociálně patologických jevů – kouření, alkoholismus, doping, drogová závislost, promiskuita, přenosné pohlavní choroby, agrese, kriminalita, delikvence, xenofobie, rasismus, antisemitismus, netholismus, gambling, sekty, podléhání módním trendům. Účastníme se peer programu OA Česká Lípa „Hrou proti AIDS“.

D (6., 7. a 9. roč.):

Rasismus, křesťanství, islám, antisemitismus, nacismus a fašismus. Pokud to zázemí školy dovolí, zapojí se škola v letošním školním roce opět do projektu Příběhy bezpráví (Jeden svět na školách), společnosti Člověk v tísni.

Vv (hl. 9.roč., lze zařadit i do nižšího ročníku):

Kresba z pocitu drogy, z obrázků sestavit příběh narkomana.

Hv a Tv (6. – 9. roč.):

Dechová cvičení, cviky proti únavě, stresu.

---

<sup>1</sup> Se školním řádem jsou vždy žáci seznámeni na začátku školního roku. Rodiče si část mohou přečíst i v elektronické podobě na [www.zsjestrebi.cz](http://www.zsjestrebi.cz)

### Př (7. roč.):

Základní seznámení s rostlinami, které se v současné době používají pro výrobu drog (mák setý, konopí seté).

### Př (8. roč.):

Pohlavní soustava – těhotenství, látky, kt. mají špatný vliv na vývoj plodu, jak se chránit proti nechtěnému těhotenství, pohlavní choroby; trávicí soustava, dýchací soustava – negativní vliv kouření, rakovina plic,...; prevence a první pomoc při zástavě srdce, jednoduché cviky proti bolestem páteře, problematika zdravého životního stylu, alergie,..

### Ch (8. – 9. roč.):

deriváty uhlovodíků - alkoholy, jejich účinky, snižování citlivosti smysl. orgánů, opojné účinky, volně a nezákonně prodávané drogy, otravné a jedovaté látky.

Při výuce bude uplatňován rozdílný přístup k problémovým žákům, včasné rozpoznání specifických poruch učení, dyslexie, dysgrafie, dyskalkulie apod. Na základě potřeby zajistí škola odbornou pomoc (pedagogicko-psychologická poradna). Škola se bude snažit vytvářet optimální podmínky pro vzdělávací proces, nejen během výchov dbát na kulturní a estetický rozvoj osobnosti žáků. Velké přestávky budou žáci za optimálního počasí trávit venku na školním dvoře.

### **Jednorázové akce:**

exkurze: např. návštěva mobilního planetária, Jiráskova divadla, Severočeského muzea a Oblastní galerie v Liberci, pískovny v Provoďíně, Úřadu práce v České Lípě (8. a 9. roč.) a veletrhu vzdělávacích příležitostí v severních Čechách EDUCA (vycházející žáci), divadelní představení apod. Jednorázové akce se mohou v průběhu roku změnit.

besedy: snažíme se zajistit besedy na různá témata s odborníky, např. personalistou, hasičem, cestovatelem, handicapovaným sportovcem. Organizujeme zážitkové workshopy pro třídní kolektivy, účastníme se charitativních akcí, např. Kola pro Afriku, podporujeme psí útulek Dogy a nadaci Za novým úsměvem...



### **Každoroční akce ve spolupráci s Maják o.p.s.**

tematické bloky Komplexního programu „Jdi dál“ v prvním pololetí školního roku:

pro 6. třídu – téma: Závislosti

pro 7. třídu – téma: Krása

8. a 9. třídu bychom spojili a v lednu dali – téma: Digitální domorodci.

Druhý blok v druhém pololetí školního roku:

6. třída – téma: Čas změny

7. třída – téma: Návykové látky

8. a 9. třída dohromady – téma: Extremismus

### **Komplexní program pro 1. stupeň v realizaci školních metodiků prevence**

pro 4. třídu – téma: Alkohol a kouření, ve druhém pololetí téma: Jsme parta?

pro 5. třídu – téma: Jsem originál a ve druhém pololetí téma: Kybersvět

## **Úkoly třídního učitele a ostatních vyučujících**

- soustavně sledují vývojové a individuální potřeby žáků
- odhalují poruchy vývoje
- poskytují dostatek péče žákům se zdravotními a sociálními riziky, handicapovaným
- žákům, žákům se speciálními poruchami učení a aktuálními problémy
- neprodleně řeší a důsledně postihují šikanu, vandalismus, brutalitu a ostatní rizikové chování
- sledují docházku žáků (prevence záškoláctví)
- zajišťují volnočasové aktivity
- spolupracují se školním metodikem prevence i výchovným poradcem
- spolupracují s rodiči
- respektují pokyny metodika prevence rizikového chování při zařazování okruhů prevence sociálně patologických jevů do tematických plánů

### **Celoškolní akce:**

- návštěvy divadel, muzeí, výstav a kin
- projektové dny (Etická výchova, Den Země, Evropa/Svět, ...)

- exkurze (mokřady, pískovny, hasičská zbrojnice, golfové hřiště, Máchovo jezero)
- sběr papíru, plastových víček, baterií a elektroodpadu
- účast na sportovních akcích (např. atletický trojboj, běh lipovou alejí, turnaj ve vybíjené, orientační běh, ...)
- vánoční akce, akce ke Dni dětí, akce pro 1. stupeň plánované žáky 2. stupně
- exkurze, školní výlety, plavecký výcvik (žáci I. stupně) lyžařský výcvik (žáci II. stupně)
- rozloučení s vycházejícími žáky, vítání prvňáčků
- školní jarmark
- soutěže, olympiády (M, Čj, D, Př, Vv, Tv...)
- workshopy cílené na třídní kolektivy – specializovaný program Maják o. p. s. Liberec
- od společnosti Katherina. z. s. z projektu Výchovné programy.cz  
= program pro 1. – 9. třídu program: Etika a školní řád = program je připravený na školní řád naší školy a etický kodex chování žáka k učiteli ZŠ Jestřebí.

### **Zájmová činnost žáků:**

Na škole mají žáci možnost navštěvovat různé kroužky. Přehled kroužků je umístěn na webových stránkách školy. V letošním roce jich je 20. (Logopedie, sbor, angličtina, němčina, ruština, konverzace v anglickém a německém jazyce, přírodovědný, cyklohrátky, pohybový, florbal, taneční, divadelní, hra na zobcovou flétnu, čtenářský klub, klub zábavné logiky a deskových her, vaření, keramika a florbal...)

## **Školní poradenské pracoviště**

Školní poradenské pracoviště poskytuje v případě potřeby pomoc a podporu zejména žákům a jejich rodinám. Dle charakteru řešených situací tak činní v rámci vlastních kapacit a možností organizace nebo ve spolupráci s dalšími institucemi.

Je tvořeno ředitelem školy, výchovným poradcem, metodiky prevence. Na společných schůzkách jsou řešeny zejména otázky týkající se výchovného poradenství a primární

prevence v rámci školy jako celku, následovně jsou řešeny jednotlivé případy týkající se žáků školy a jejich rodinných zástupců.

Školní poradenské pracoviště spolurozhoduje o metodických postupech, které budou aplikovány v rámci školy, o plánech, které budou ve škole realizovány. V případě řešení jednotlivých případů žáků navrhuje a stanovuje postup řešení, který průběžně vyhodnocuje a v případě potřeby spolupracuje na řešení problému s dalšími institucemi.

## **Konzultační hodiny výchovného poradce a primární preventistky**

Výchovný poradce (1. a 2. stupeň) :

**[PaedDr. Lubomír Kašpar – tel. 487 871 549](#)**

Konzultační hodiny pro žáky i rodiče dle telefonické dohody.

Metodik prevence rizikového chování (1. stupeň) :

**[Mgr. Johana Římánková – tel. 487 877 229](#)**

Konzultační hodiny pro žáky i rodiče dle telefonické dohody.

Metodik prevence rizikového chování (2. stupeň) :

**[Mgr. Pavla Mičíková – tel. 487 871 549](#)**

Konzultační hodiny pro žáky i rodiče dle telefonické dohody.

O konzultačních hodinách výchovného poradce, metodika prevence rizikového chování a ostatních učitelů jsou rodiče žáků informováni prostřednictvím internetových stránek školy na začátku školního roku.

### **Metodické pomůcky:**

Propagační a naučný materiál (letáky, brožury), videotéka (drogy, třídění odpadu, krizové situace,...), PC a internet, interaktivní tabule, 3D výuka.

### **Vnější informační zdroje:**

Dětský psycholog:

PhDr. Veronika Nováková, tel. 487 954 130, [psychologickaambulancecl@gmail.com](mailto:psychologickaambulancecl@gmail.com)

Dětský a školní psycholog:

PhDr. Miroslav Hudec, e-mail: [MHudec@seznam.cz](mailto:MHudec@seznam.cz), tel. tel. 731 974 177

Pedagogicko-psychologická poradna: PPP, Havlíčkova 443, Česká Lípa, tel. 487 521 673, [www.pppcl.cz](http://www.pppcl.cz), [poradna@pppcl.cz](mailto:poradna@pppcl.cz)

Středisko výchovné péče: SVP, Havlíčkova 443, Česká Lípa, tel. 778 529 682, 487 833 161, e-mail: [socialnipracovnice@svp-cl.cz](mailto:socialnipracovnice@svp-cl.cz)

Okresní metodik prevence: Mgr. Jana Kuchtíková, [kuchtikovapp@dmcl.cz](mailto:kuchtikovapp@dmcl.cz), tel. 487 521 673.

Krajský metodik prevence: Bc. David Kolačný, tel. 485 226 639, [david.kolacny@kraj-lbc.cz](mailto:david.kolacny@kraj-lbc.cz)

Ostatní informační zdroje: Člověk v tísni, Venkovský prostor, K-centrum Česká Lípa, Policie ČR Česká Lípa, Maják o.p.s., SZÚ Liberec, Liga bez cigaret, Řekni drogám ne apod.

### **Vnitřní informační zdroje:**

#### **Seznam literatury k prevenci a literatury související:**

MIOVSKÝ, Michal a kolektiv. 2015. Primární prevence rizikového chování ve školství. 2. vyd. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 978-80-7422-392-1.

MIOVSKÝ, Michal a kolektiv. 2015. Výkladový slovník základních pojmů školské prevence rizikového chování. 2. vyd. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 978-80-7422-3938.

MIOVSKÝ, Michal a kolektiv. 2015. Programy a intervence školské prevence rizikového chování v praxi. 2. vyd. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 978-80-7422-394-5.

MIOVSKÝ, Michal a kolektiv. 2015. Kvalita a efektivita v prevenci rizikového chování dětí a dospívajících. 2. vyd. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 978-80-7422-395-2.

NEŠPOR. Karel, CSÉMY, Ladislav. 1993. Alkohol, drogy a vaše děti: jak problémům předcházet, jak je včas rozpoznat, jak je zvládat. 1 vyd. Praha: Sportpropag.

NEŠPOR, Karel. PROVAZNÍKOVÁ, HANA. 1997. Slovník prevence problémů působených návykovými látkami. 2. vyd. Praha: SZÚ.

TRAIN, Alain. 2001. Nejčastější poruchy chování dětí. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 807178-503-2.

Webová stránka školy: [www.zsjestrebi.cz](http://www.zsjestrebi.cz)

Facebooková stránka školy: [www.facebook.com/ZŠ-a-MŠ-Jestřebí](https://www.facebook.com/ZŠ-a-MŠ-Jestřebí)

## **Zveřejnění čísla Linky bezpečí**

(v rámci Vko ve všech ročnících)

**116 111 - bezplatná** (i z mobilních telefonů) s nonstop provozem, je shodná pro dětské linky důvěry v celé Evropě. Určená pro děti na útěku z domova nebo pro ty, kteří o něm zatím jen uvažují.

Na této lince funguje služba vzkaz domů (bezplatná z pevných linek i mobilních telefonů), Děti, které mají přístup k internetu, mohou využít internetovou linku bezpečí [pomoc@linkabezpeci.cz](mailto:pomoc@linkabezpeci.cz) nebo chat [chat.linkabezpeci.cz](http://chat.linkabezpeci.cz) (Chat Linky bezpečí je nyní otevřen každý den (od pondělí do neděle) vždy od 15 do 19 hodin.).

**800 111 234** - rodičovská linka, je určena dospělým, kteří se chtějí poradit ve věci výchovy svých dětí. Poradenství poskytuje dětský psycholog a psychoterapeut. Linka je v provozu v pondělí až čtvrtek od 13:00 do 19:00 a v pátek od 9:00 do 15:00.

Dále je v provozu web, který pomáhá dětským obětem internetové kriminality,

[www.pomoc-online.cz](http://www.pomoc-online.cz).

Více informací na: [www.linkabezpeci.cz](http://www.linkabezpeci.cz).

### **Informovanost rodičů:**

Rodiče budou včas seznámeni s danou problematikou. Škola využívá elektronickou žákovskou knížku, kde také seznamuje rodiče žáků s jejich prospěchem a chováním.

## Postup školy při neomluvené absenci<sup>2</sup>

### Zákonný zástupce (rodič) má povinnost oznámit důvody nepřítomnosti žáka

#### do 3 kalendářních dnů.

##### Pokud tak neučiní:

- třídní učitel může označit tyto hodiny jako neomluvené
- třídní učitel vždy zapíše počet neomluvených hodin do elektronické ŽK (informuje tak rodiče)

##### Postih za neomluvené hodiny

6 neomluvených hodin – ředitelská důtka

7 – 15 neomluvených hodin – snížená známka z chování o jeden stupeň

Nad 16 neomluvených hodin – snížená známka z chování o dva stupně

##### Pokud má žák neomluvené hodiny:

- třídní učitel informuje rodiče o každé neomluvené hodině prostřednictvím elektronické žákovské knížky, případně dopisem zákonným zástupcům (rodičům)
- třídní učitel informuje metodičku rizikového chování

##### Pokud má žák 25 neomluvených hodin a více:

- škola informuje příslušné sociálně - právní orgány (MěÚ Česká Lípa, odbor sociální péče, oddělení sociálně - právní ochrany dětí, oddělení kurátorské činnosti)

## Postup školy při zjištění šikany

Pedagogický pracovník musí šikanování mezi žáky předcházet, jeho projevy neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.

Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřekažení trestného činu (§168, 167 trestního zákona).<sup>3</sup>

---

<sup>2</sup> viz školní řád , příloha č. 2 (Omlouvání nepřítomnosti, se kterým byli rodiče seznámeni na začátku škol. roku)

<sup>3</sup> Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č. j. 24 246/2008-6, čl. 3 Odpovědnost školy

Ve školním řádu jsou stanovena pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení.

Vždy musí být informováni zákonní zástupci zúčastněných žáků osobním projednáním ve škole.

Šikana je vždy řešena ve spolupráci s metodičkou prevence a o jejím výskytu a řešení je informováno vedení školy.

Při řešení šikany škola postupuje individuálně, jelikož případy šikany se od sebe liší (fyzická šikana, verbální šikana, kyberšikana, ...).

O řešení šikany je vždy sepsán záznam a jsou informováni zákonní zástupci žáků.

### **Postup č. 1 - škola dokáže řešit situaci vlastními silami.**

Do této skupiny patří postupy pro počáteční stádia šikanování a rámcový třídní program pro řešení zárodečného stádia šikanování.

Odhalení šikany bývá obtížné. Významnou roli při jejím zjišťování hraje strach, a to nejen strach obětí, ale i pachatelů a dalších účastníků.

Účinné a bezpečné vyšetření šikany vychází z kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikanování.

#### Metody vyšetřování počáteční šikany:

- rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi
- nalezení vhodných svědků
- individuální, popřípadě konfrontační rozhovory se svědky (**nikdy konfrontace obětí a agresorů**)
- zajištění ochrany obětem i svědkům
- rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi

#### Výchovná opatření:

Doporučuje se dále pracovat s agresorem. V případě potřeby mu zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče nebo jiných odborníků.

Pro potrestání agresorů lze využít i následující běžná výchovná opatření:

- napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy
- snížení známky z chování

Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem.

V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné zprostředkovat jí péči pedagogicko-

psychologické poradny, střediska výchovné péče, speciálně pedagogického centra nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

### **Postup č. 2 - škola potřebuje při řešení situace pomoc z venku**

a je nezbytná její součinnost se specializovanými institucemi (PPP, středisky výchovné péče, oddělením péče o rodinu a děti, dětskými psychology, ...)⁴ a policií.

Patří sem řešení pokročilé a nestandardní šikany, např. výbuchu skupinového násilí vůči obětem.

#### Metody vyšetřování pokročilé šikany nebo šikany s neobvyklou formou:

- překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti
- domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování
- zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
- pokračující pomoc a podpora oběti
- nahlášení policii⁵
- vlastní vyšetřování

V rámci první pomoci je nutné při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupracovat s dalšími institucemi a orgány, a to zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, orgánem sociálně právní ochrany dítěte, Policií ČR.

#### Výchovná opatření:

- snížení známky z chování
- převedení do jiné třídy
- ředitel školy doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu
- ředitel školy podá návrh orgánu sociálně-právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu

Pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem.

V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné zprostředkovat jí péči pedagogicko-

---

⁴ Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č.j. 24 246/2008-6, čl. 9 Spolupráce se specializovanými institucemi

⁵ Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č.j. 24 246/2008-6, čl. 9 Spolupráce se specializovanými institucemi



psychologické poradny, střediska výchovné péče, speciálně pedagogického centra nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

## **Postup školy při zjištění užívání návykových látek**

V případě, že škola bude mít podezření na užívání návykových látek, bude vždy postupovat v každém případě individuálně. Nutná je spolupráce školy a rodičů, a to i v případě uplatňování represivních nástrojů. V rámci prevence jsou tato témata zařazována do výuky Vky, Vko, přírodovědy, vlastivědy a prvouky.

V prostorách školy je zakázáno kouřit, užívat alkohol a jiné návykové látky nejen v době vyučování, ale i na všech akcích pořádaných školou.

## **Postup školy při zjištění distribuce návykových látek**

Distribuce dle § 187 trestního zákona a šíření OPL<sup>6</sup> dle § 188 trestního zákona je v ČR zakázána. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující. V případě podezření z distribuce omamných a psychotropních látek musí škola vyrozumět Policii ČR.

## **Tabákové, alkoholické a jiné návykové výrobky**

### **Pokud je žák přistižen při konzumaci tabákových, alkoholických a jiných návykových výrobků:**

- výrobek (tabák, alkohol, OPL<sup>7</sup>) mu bude odebrán, aby nemohl v konzumaci pokračovat
- pedagogický pracovník posoudí dle momentálního stavu žáka, jestli mu hrozí nějaké nebezpečí
- v případě, že je žák pod vlivem alkoholu a OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě zajistí škola nezbytnou péči a zavolá lékařskou službu první pomoci
- pedagogický pracovník pak sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (od koho má tabákový výrobek atd.), který metodik prevence rizikového chování založí do své agendy

---

<sup>6</sup> omamné a psychotropní látky

<sup>7</sup> omamné a psychotropní látky

- škola neprodleně informuje zákonného zástupce žáka (metodička prevence, vedení školy)
- v případě zájmu zákonných zástupců nebo samotného žáka, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení situace
- z konzumace tabákových výrobků, alkoholu a OPL budou vyvozeny sankce
- pokud se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností, od kterého může škola vyžadovat pomoc, a upozorní na to rodiče
- v případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška) nebo na přítomnost OPL (zkouška ze slin), ale jen na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce<sup>8</sup>. Pokud je výsledek pozitivní, sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (obdobný postup zvolí i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem návykových látek). Záznam založí metodik prevence rizikového chování do své agendy.

### **Nález alkoholu ve škole**

Pokud pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, ihned informují o nálezu vedení školy, tekutinu nepodrobují žádnému testu a uloží ji u vedení školy. O nálezu sepiší stručný záznam – jestliže je alkohol nalezen u některého žáka, je tento záznam sepsán s vyjádřením tohoto žáka. Záznam bude obsahovat datum, místo, čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). Rozhovoru se žákem, následného zápisu bude přítomna ředitelka školy nebo její zástupce. Zápis založí metodik prevence rizikového chování do své agendy. O nálezu alkoholu vyrozumí škola zákonného zástupce (vyzvání k návštěvě školy, předání alkoholu), a pokud se jedná o opakovaný nález u téhož žáka i orgán sociálně-právní ochrany dítěte.

### **Nález OPL ve škole**

V případě, že pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, nepodrobují látku žádnému testu. A o nálezů ihned uvědomí vedení školy. Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru. O nálezů uvědomí Policii ČR, která provede zajištění a identifikaci látky. Pokud bude OPL nalezena u některého žáka, bude sepsán stručný záznam s vyjádřením tohoto žáka. Záznam bude obsahovat datum, místo, čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který jej odevzdal). Rozhovoru se žákem, následného zápisu bude

---

<sup>8</sup> viz příloha č. 3

přítomna ředitelka školy nebo její zástupce. Zápis založí školní metodik do své agendy. O nálezu OPL vyrozumí škola Policii ČR (provede zajištění a identifikaci podezřelé látky) a zákonného zástupce.

Pokud má pedagogický pracovník podezření, že některý žák má nějakou OPL u sebe, bezodkladně vyrozumí Policii ČR (jelikož se jedná o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení situace spadá do kompetence Policie ČR), zkontaktuje s ní další postup a informuje zákonného zástupce žáka. Žák je izolován od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné, aby byl pod dohledem. Pracovníci školy u žáka neprovádějí prohlídku jeho věcí nebo osobní prohlídku.

### **Postup školy při zjištění krádeže**

V případě nahlášení krádeže žákem, bude sepsán záznam na základě výpovědi poškozeného. Škola se snaží situaci vyřešit sama – hledání, rozhovor se třídou apod. Snaží se zjistit okolnosti (kdy, kde, kdo byl přítomen, ...). Pokud se krádež nepodaří vyšetřit v rámci školy a cena ztracené věci převyšuje 1000,- Kč, bude věc dále předána orgánům činným v trestním řízení (ohlášena Policii ČR).

Dokumentace o aktivitách v rámci MMP bude vedena průběžně, snaha využít mezi žáky dotazníky, testy (při Vkz, Vko). MMP byl vypracován na základě metodických pokynů MŠMT: Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních. Do MMP mohou pedagogové nahlížet i během školního roku (výňatek na webu školy nebo tištěný MPP ve sborovně II. stupně).

---

Mgr. Johana Římánková  
metodik prevence rizikového chování